

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXIII.

Nr. 278.

Braşov, Sâmbătă 16 (29) Decembrie.

1900.

Veştejirea guvernului bucovinean.

Am amintit dăile acestea de păşirea energică a deputatului național român Dr. Iancu cav. de Flondor în dieta provincială, în contra sistemului volnic și asupritor introdus de presidentul Bucovinei, faimosul Bourguignon. Soțul său de luptă Dr. George Popovici fiind bolnav și neputând lua parte la ședințele dietei, a rămas sarcina de-a combate volnicile guvernului numai pe umerii tinărului deputat Flondor. Acesta s'a și degageat de îndatorirea sa cu ocaziunea desbaterei bugetare, într'un mod, care n'a putut decât să ridice vađa luptătorilor din sinul partidului popular național.

Discursul, ce l'a ținut d-l Flondor cu acea ocaziune, a avut de scop a dovedi, că guvernul Bucovinei nu merită încrederea țării și că îndeosebi Româniilor se simt foarte asupriți și nedreptățiți sub acest guvern, al căruia șef nu lasă să treacă nici cea mai mică ocaziune, ca să nu-și dea pe față direct ori indirect dușmănia, ce o nutrește față cu Româniilor bucovineni.

După-ce a arătat în ce stare mirabilă se află finanțele țării și a inspirat mai multe exemple luate din experiențele timpului din urmă pentru a dovedi ingenerența dăunătoare a guvernelor, în urma căreia finanțele țării au suferit multe lovituri grele, deputatul Flondor trece la altă serie de păcate ale guvernului, criticând aspru în trecăt modul cum s'a purtat presidentul țării față de preoții bisericești gr. or., multe și nenumăratele șicane, ce vin din partea lui, care merge acum așa de parte, încât se amestecă și influențează chiar și în afaceri de onoare.

Cu toate-că a fost întrerupt adevărat de Ruténul Nicolae Wasilko într'un mod necalificabil, d-l Flondor și-a păstrat calmul și i-a răposat cum se cuvine între aplauzele celor, cari au recunoscut îndreptățirea sa. Apoi a trecut la abuzurile, de care s'a făcut culpabil guvernul țării la alegeri și a ilustrat volnicile lui strigătoare la ceriu cu cele întâmplătoare mai ales la alegerile de electori. A arătat cum căpitaniile districtuale, cari erau în prima linie chemați să vegheze ca alegerile să fie cu totul neinfluențate, au umblat să facă propagandă pentru candidații guvernului și au intervenit pentru-ca să amăgescă pe cei din partidul român să cedeze guvernului teren în alegerile de electori. A arătat cum deregătoria politică a procedat în mod ilegal și cu totul arbitrar, așa că Româniilor au fost siliți să apeleze în multe cazuri la judecător.

La actul alegerii din Storojineț, volnicile și-au ajuns culmea. Agenții guvernului au mobilizat 24 de gendarmi, cari la un semn dat de comisari au atacat pe alegătorii români și i au tratat cu patul puștii și cu împunsăturile de baionete, pe când alegătorii guvernului erau introduși în localul de alegere pe

ușa dindărăt și prin ferăstră. Mai mulți alegători români au fost răniți și unii chiar grav.

Pentru abuzul autorității, ce s'a comis aicea din partea căpiteniei districtuale, vorbitorul face responsabil ca autor intelectual pe însuși presidentul țării și conchide, că decă față de alegătorii români din Storojineț s'a procedat atât de brutal și mișlescesc, se poate înțelege cum s'a procedat pe acolo, unde inteligenta română n'a fost așa de bine reprezentată. Prin acesta, dișe, s'a făcut o mare nedreptate nu numai partidului național român, ci țării întregi, și deci trebuie să protesteze solemn în contra unei astfel de procederi.

Aici mareșalul-președinte l'a întrerupt și l'a amenințat, că-i va retrage cuvântul, decă va mai continua a vorbi despre aceste. Astfel a fost întreruptă în mod brusce vorbirea d-lui Flondor, călcându-se libertatea cuvântului. Protestul lui din ședința dela 20 l. c. a dietei bucovinene, a aflat însă răsunet în totă țera, fiind pentru Româniilor din Bucovina un imbold de a nu slăbi în lupta contra unui sistem atât de dușmănos națiunii române și păgubitor țării, și ei vor continua lupta, căci cauza lor dreaptă mai curând s'au mai târziu trebuie să învingă.

Cum vor fi alegerile? Intrebarea aceasta se ventilăză aprôpe d'înco în presa maghiară de toate nuanțele. Ea preocupă mai ales pe vechii deputați partizanii ai lui Tisza și Banffy, cari cu tristeță iau seire despre fiă-care schimbare, ce se face de-un timp încô în corpul șpanilor. Au fost înlocuiți mai bine de deșe șpani, în cari Coloman Szell n'avea deplină încredere, și înlocuirile acestea s'au întâmplat mai ales în comitatele, unde olica tiszaiștă banffyștă eseroita până acum influență, terôre chiar. Cu toate acestea organele lui Szell asigură *urbi et orbi*, că la alegerile viitoare n'au să se mai repete întâmplările din trecut și că guvernul va evita aplicarea forței și a terorismului. Êtă ce cetim anume într'o fôie din Pesta, care indirect sprijinesc pe Szell:

În urma fuziunii partidei naționale (apponyiste), partida guvernamentală s'a mărit, d'ér cu toate acestea ea nu intră în acțiunea electorală ou liniștea, că în urma fuziunii își va pute păstra și în viitor proporțiile mari câștigate prin contopirea s'ăvârșită. La nouele alegeri, partida nu va lupta cu armele ou cari a luptat în trecut. *Abia decă poate conta cine-va la sprijin material*, ceea-ce aduce ou sine, ou partida (liberală) va renunța la mandate, pe cari în trecut le-a cucerit în virtutea principiului voinței neînfrante. Afară de acesta în provincie nu s'a făcut încă pe deplin fuziunea partidei naționale (apponyiste) ou partida guvernului. Mulți din fosta partidă națională nu renunța la punctul de privire opozițional și așa se pare, ou mai curând vor păși ca candidați ai partidei independente. Guvernul va evita ori-ce formă a terorismului (?) Szell însuși și de părere, ou mai bucuror se razimă pe partida formată din elemente omogene și astfel mai consolidată, la care poate conta necondiționat. În vorbirea lui de anul nou, ministru-președinte va face

probabil aluziuni la aceea, ou ce fel de devise va intra partida liberală în lupta electorală. În manifestul electoral al partidei va domina accentuarea „liberalismului”, „unitatea statului maghiar” și „susținerea bazei delu 1867”... Încôna până acum e încă forțe turbure, atât însă se poate dișe, că *viitôrea cameră se va deosebi mult de cea actuală*. Mulți din aceia, cari jôcă rol în camera de adî, abia decă se vor mai afla și în camera viitôre.

Desbaterea Adresei în Senatul român.

Ședința dela 4 Decembrie st. v.

D-l P. P. Carp, *președintele consiliului de miniștri și ministru de finance*: Am cerut cuvântul chiar la începutul acestor desbatere, pentru două motive: întâiu pentru-că am cređut, ou este un act de diferență din partea guvernului față ou șeful partidului advers, ca să nu-l faș să aștepte prea mult un răspuns; și al doilea, pentru-că m'am bucurat de tonul neobișnuit de moderat și de cumpătat al d-lui Sturdza, și banca ministerială s'a temut, ou poate vre-un orator mai înflăcărat să nu dea discuțiunii noastre o întorsătură mai aprinsă, decăt aceea pe care a vrut să o dea d-l Sturdza.

Din cuvântarea d-lui Sturdza am învătă unele lucruri, cari sunt cam nouș pentru mine, am aflat: ou partidul liberal nu aștepta — decă am însemnat bine cuvintele — puterea, decăt dela parlament s'au dela rege și desprețuesc să o ia de pe stradă.

O declarațiune forțe importantă și nu numai importantă, d'ér și măgulitôre pentru mine, care în tot-deuna, o sciți, am fost ostil intrunirilor publice, atunci când acele intruniri nu sunt intruniri electorale. Tot-deuna am diș, ou nu sunt decăt doi factori în țera aceasta, cari trebuie să desemneze fie-căruia din noi locul, pe care să-l luăm, la putere s'au în opozițiune, și acei doi factori nu sunt decăt Regele și Parlamentul, și prin urmare imi pare bine, ou d-l Sturdza recunôșce și d-sa existența acestui adevăr și sunt convins, ou de astădi înainte nimeni ou-l va mai vedé pe stradă în capul poporului. (Iaritate, aplause).

D-l Sturdza a început însă prin a ne acusa, ou voim să inaugurăm o eră de politică autoritară. D'ér când a fost vorba de economii, tot d-l Sturdza dișea: trebuie să impui parlamentului, decă nu vrea economiile, cari trebuiesc făcute ou ori-ce preț.

Va să dișă, d-le Sturdza, sunt momente în care un guvern trebuie să fiă autoritar — și atunci nu mai înțeleg acuzarea, căci nu ne găsim în situațiune normală. Este un cine va, pe care nu l'ați acuzat, și pe care sunt nevoit eu să-l acuz, sunt majoritățile; jumătate din cheltuielile, cari s'au făcut, sunt datorite pornirii majorităților spre cheltuieli, sunt datorite slăbiciunii guvernului față de acele majorități.

Am ajuns acum în situațiunea aceea anormală, ou trebuie pusă o stavilă tendințelor majorităților de a cheltui. Acesta e sensul cuvântului rostit în cameră, ou politica guvernului trebuie să fiă o *politică autoritară*; și sunt satisfăcut, d-le Sturdza, ou roștindu-vé că trebuie să impunem economii parlamentului, ați justificat acel cuvânt.

D-l Sturdza a diș, ou suntem cu toții vinovați. D'ér s'a rezolvat însă, în Cameră un lucru: decă suntem ou toții vinovați, ôre cine este mai vinovat? Cel ce comite o greșală, când nu e prevenit, s'au cel ce comite o greșală, când e prevenit? Mi-se pare, ou acela, care comite o greșală când e prevenit. Că noi, conservatorii, atunci când ne găsim față cu escedente și am cheltuit prea mult, recunôșc ou am făcut rău. D'ér ce să diș de acela, care a cheltuit prea mult atunci când începuse era deficitelor, ce să diș de aceia cari cheltuesc prea mult atunci, când se găsesce un om,

un om pe care-l invocăm și noi ca o gloriă a noastră, un om de a căruia autoritate noi cei dântăiți regretăm ou nu ne mai putem folosi și ou nu mai e decăt o amintire durerôșă, regretatul Ghermani, care îi îndemna la economii și le arăta calea fatală, ce urmau?

Ei bine, de ce invocați astădi pe răposatul Ghermani, când nu a-ți voit să-l ascultați când era încă în viață? (Aplause).

Ne-ați cetit discursurile lui Ghermani la adresa d-lor Manu și Cantacuzino, d'ér de ce nu ne-ați cetit discursurile lui Ghermani la adresa d-lui Pallade (ministru liberal)? De ce nu ne-ați amintit, ou la acest sfat cumpătat și basat de experiență, d-l Pallade a răspuns ou un ditirambic discurs despre starea înfloritôre a finanțelor noastre, afirmând ou de astădi înainte are să fiă o eră de prosperitate, cum nu s'a văđut încă în țera? (Iaritate).

De aceea, d-le Sturdza, să lăsăm autoritățile la o parte, autoritățile nu au valôre decăt atunci, când urmez sfaturile lor; d'ér când acele autorități, după-ce nu le-ai urmat, nu le invocă decăt ca o armă în contra adversarilor, atunci imi permit să diș: ați recunoscut în trecut acea autoritate, astădi, când o invocați în contra amicilor ei, o înjosiți. (Aplause).

Să venim acum la forțecile cele mari: Economii!

D-lor, întâi să ne dăm s'ema de un lucru: teoria aceasta, ou înainte de toate trebuie să facem economii și erăși economii, este ea posibilă în totă puterea cuvântului? Eu cred, ou și experiența popôrelor și sciința, a cărei autoritate îi place d-lui Sturdza să o invocă tot-deuna, este contra acestei idei.

Un stat are necesități, față de cari nu poți să faci economii, și atunci când nu poți să faci aceste economii, nu-ți rămâne alt lucru, decăt a crea resurse, ca să pui pe stat în posibilitate de a merge înainte.

Va să dișă, un budget bun nu poate să fiă decăt acela, care ține echilibrul perfect între cheltuielile necesare și economiile posibile, și aoi ași fi dorit în aplicarea forțecilor să ne indicați: cari sunt cheltuielile necesare și cari sunt cheltuielile de lux; tăiați cheltuielile de lux și, decă făcând acesta tot nu puteți să ajungeți a îndestula cheltuielile necesare, atunci creați imposite.

Voiți examina situațiunea resurselor noastre, luând cifrele d-lui Sturdza, pe cari eu nu le pot primi, căci decă le-ași primi ar trebui să întocmesc un budget mai mare decăt cel dela 1893/4, pe care d-l Sturdza vré să ni-l prezinte ca normă.

D-l Sturdza a spus recunôșcând, ou trebuie cel puțin 125 milioane cheltuieli pentru îndestularea nevoilor statului. Trebuie să adăgem 97 de milioane anuitate publică — aici nu începe discuțiune — face 222 milioane. Mai trebuie să mai adăgem sporierea lefurilor ofițerilor, primele zahărului, face 229 milioane. Prin urmare budgetul preconizat de d-l Sturdza ou 125 milioane inițiale ajunge la 229 milioane, pe când sper, ou budgetul nostru nu va trece peste 227 milioane și jumătate. Am mare încredere în acesta.

D'ér chiar de am admite, ou cele 125 milioane inițiale ale d-lui Sturdza am ajunge la un budget de 217 milioane, din care 97 milioane sunt anuitate, 60—65 milioane vor fi lefurile chiar așa reduce, cum le vré d-l Sturdza, ér 30 milioane cheltuiela armatei, fac ou totul 192 milioane. Până 217 milioane rămân 25 milioane. Va să dișă ou 25 milioane noi ar trebui să îndestulim toate celelalte nevoi ale acestui stat, ceea-ce e absolut imposibil, sunt șosele, material de școli etc. Desfid pe ori cine să guverneze ou un asemenea budget.

Vé gândiți la economii, d'ér nu vé gândiți la nevoile serioșe ale acestui stat. Și decă e nevoie a face sacrificii pentru a mântini poziția la care am ajuns prin munca tuturor, le vom face, și decă parlamentul nu va voi să le facă, d-l Sturdza m'a învățat rețeta: mi-a diș să le impun parlamentului (ilaritate).

GAZETA iese în lumina d'î.

Abonamente pentru Anstro-Ungaria:

Pe un an 12 fl., pe șese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.

N-rii de Duminică 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 40 franci, pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.

N-rii de Duminică 8 franci.

Se prenumeră la toate oficiile postale din țitra și din afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov:

Administrațiunea. Piața mare

Tergul Inului Nr. 80, etajiu I.

Pe un an 10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.

Cu dnuș în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.

Un exemplar 5 cr. 7 a. s'au 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

REDACTIUNEA.

Administratiunea și Tipografia.

55307, piața mare Nr. 30

Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscrisurile se retrimit.

REDACTIUNEA se primește în AD-

MINISTRAȚIUNE în Brașov și a

conținătorilor știrilor de anunțuri:

în Viena: M. Deke Nachf.

H. Augenthaler & Emrich Leoner

Heinrich Schmalz, Rudolf Mosse,

& Oppolitz Nachf. Anton Oppolitz

în Budapeșta: A. V. Goldberger,

Ekstein Bernat. În Ham-

burg: Waroly & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-

ziă garmond pe o colônă 6 cr.

— Publicări mai dese după

tarifă și învoială

RECLAME pe pagina a B. a o

seziă 10 cr. s'au 30 bani.

Acum, după ce v'am spus, că eu cifrele d-lui Sturdza ajungem la rezultat contrar de cel visat de d-sa înțeleg, pentru ce a spus, că nu vré să ajungă la putere. Numai unu, care nu vrea să ajungă la putere, pôte să spuie lucruri de aceste, căci acela, care vré să via la putere, se espune a fi crud desamăgit a doua și de realitatea lucrurilor, și atunci va nasce adevărata neîncredere.

D-l Sturdza nu vré să alienăm disponibilitățile acestui stat. Sciți, care sunt scadențele noastre la 1 Aprilie și că atunci avem să facem față la plăți de 43 milioane. Aceste ori-cine ar fi la guvern trebuie să le procure la vreme, decât nu vré să sdruncine cu totul creditul nostru.

Ei atunci ce? Sciți bine, că toate formele de împrumuturi ne sunt interzise dela contractarea împrumutului de 175 milioane.

Să nu mă țin de cuvânt, creditul, sciți, ar suferi mai mult. Și atunci nu ne mai rămâne de alt un lucru: să vedem în jurul nostru, cari sunt disponibilitățile de cari dispune statul acesta și cari sunt acele alienări, care pot să se facă de către statul român și cari ne pun în pozițiune de a plăti aceste 43 de milioane, fără a lipsi dela cuvântul nostru.

Dér de e vorba de alienarea veniturii hârtiei de țigaretă, a flotei comerciale, a pădurilor, a acțiunilor Bancii de care dispune statul, a petrolului — la toate dicituți, că scotem România la licitația și nu indicăm alte combinații, totuși însă pretindem, că ori-ce va cere guvernul, ce vom crede noi că este bine, primim. Aceasta este un soi de fățarnicie.

Priu urmare, d-lor, resping acușatiunea, cum-că noi, făcând aceste alienări, facem alt ceva, decât a îndeplini o datorie față cu creditul acestui stat, datorică ori-cât de durerosă ar fi ea, dér pe care trebuie să o facem, căci până a ne asigura viitorul, până a ajunge la economia de 30 milioane, pe care vrea d-l Sturdza să o facă de acum înainte — ca să plătescă cele 43 milioane — ar trebui să ne spună, decât aceea cari au creanțe de 43 milioane față cu statul român, vor să aștepte până va avé d-sa escedent de 30 milioane...

Nu soiu.

Este un mijloc, d-lor, însă, și țin să atrag atențiunea asupra lui a tuturor omenilor politici dela noi, este un mijloc de a face un împrumut mare, care să acopere și cele 175 milioane, și cele 43 milioane și fără să comit vre-o indiscrețiune — vă rog să mă credeți pe cuvânt, decât dicituți, că propunerile unui asemenea împrumut au fost făcute de puteri financiare foarte, dér foarte seriose, despre care nimeni nu s'ar îndoi, că ar fi în stare să ne dea, nu 220 milioane, dér 400 milioane și acesta imediat, dér am refuzat. Eca motivele pentru cari am refuzat: întâiu motiv, am dicituți: ori ce împrumut l'asți face astăzi, nu-l pot face decât în condițiuni foarte oneroase, și acesta pentru două motive: I. pentru că situațiunea creditului nostru în străinătate este ore-cum sdruncinată, și al doilea, pentru-că nu sm dat încă probe cum-că din teribila criza în care ne aflăm, avem să eșim mai cuminți, și această dovadă nu vom da o decât în ziua, în care, după lichidarea trecutului, vom fi făcut un budget, ce va dovedi, că resursele au redobândit vechea lor elasticitate.

Dér era și alt motiv. Am vădit în dosul acestor propunerii tendința aprăpe neascunsă, de a pune România, prin mijlocul raporturilor economice, în pozițiune de a nu mai fi deplin liberă în orientarea politiceii sale, după cum vom voi noi; și atunci, față cu aceste două împrejurări, cea dintâiu cum că împrumutul ar fi fost oneros și cea de a doua, că împrumutul nu numai că ar fi oneros, dér ne-ar fi restrins în libertatea noastră de acțiune, înțelegem prea bine cum că aceste propunerii am trebuit să le resping. Dece vorbesc aci de aceste propunerii, este că vréu să fiți preveniți și să sciți, că ori cine ar veni după noi, decât nu le-ar respinge, ar face un rău serviciu acestei țări (aplause).

După ce am probat, că alienările sunt inevitabile, vin la cestiunea resurselor. Ori cât de pesimiști am fi, resursele noastre le putem evalua la 220 milioane și fiind că nu putem acum să avem un budget mai inferior de 228 milioane lei, trebuie să resurse nouă, cari să ne dea aprăpe 8 milioane.

Cu ocasiunea legii asupra remanierii impozitelor directe, se va vedé cum-că am ghicit amorul, ce-l are d-l Sturdza pentru clasele de jos și am căutat ca resursele cele nouă prevădute să apese mai mult pe aceia, cari au, decât pe aceia, cari n'au. Așa de es. mica urcare, ce se face la darea fonciară, nu va atinge proprietățile mai mici de 10 hectare. Asemenea la patente clasele, cari merg aci până la a VIII-a, au fost reduse la VI, scutindu-se de impozit clasele cele de jos. Aceste legi

cred, că au să-mi dea 8 milioane, ca să putem avé un budget de 228 milioane.

Veți dicituți însă, d-văstre ați propovădit un budget cu escedent. Am convins-gerea, că budgetul cum îl vom presenta noi are să fiă un budget cu escedent — serios, care are să se producă îndată — vor reveni forțele productive atât de sdruncinate ale acestei țări în firea lor normală.

Veți vedé, că guvernul în limitele posibilului, a căutat să facă față nu numai cerințelor momentane, dér și necesităților viitoare ale acestui stat punându-l în pozițiune de a puté da peste 2—3 ani, când va trebui să consolidăm împrumutul de 175 milioane, creditului nostru acea putere, de care s'a bucurat până astăzi.

Acum, d-lor, sciți d-v., financiarii în general nu sunt omeni cărora le plac frazele literare sau mai bine dicituți frazele, cari stau așa cam în aer, și de aceea ored, că este necesar să răspund în puține cuvinte la epilogul d-lui Sturdza, căci nu ved, d-lor, ce are a face cu luptele noastre încrederea, ce fiă care din noi are în dreptatea Majestății Sale. Eu cred, că chiar în interesul Majestății Sale, ar fi bine să lăsăm această dreptate la o parte și să vă spun pentru ce: pentru-că și unii și alții o invocăm acea dreptate, după cum suntem sau nu la putere.

Dér, ce dreptate conscientă este aceea, pe care o declarăm dreptă numai când ne vine la îndemână?

În locul Majestății Sale aști crede, că imi fac rău serviciu aceia, cari așteptă totul dela dreptatea mea și cari cer să fiu eu singurul factor în această țără și a cel serviciu ar fi rău dintr'un îndoit punct de vedere: întâiu, pentru-că vă puneți voi singuri în pozițiune, — ceea-ce nu doresce nimeni — să vă îndoiiți de dreptatea lui atunci când vă este contrară; și al doilea, pentru-că decât numai pe această singură dreptate se pôte rezima puterea Coronei, se lasă la o parte un alt element de putere, adevăc fidelitatea poporului. Eu, contrariu cu d-l Sturdza, aști dicituți Majestății Sale: Fă ce oredți, fi drept ori nedrept, de devotamentul meu poți fi sigur de voiți fi sau nu la putere, și aști fi feroic, decât d-l Sturdza ar puté afirma, că în totă viața lui politică a urmat acest precept. (Aplause prelungite).

Din România.

Noul organ al partidului conservator.

Am înregistrat în mai multe rânduri soirea, că după fusiunea celor două grupări politice conservatoare, se va înființa un singur organ oficial conservator în locul „Timpului” și al „Constituționalului”, cari vor înceta. Fusiunea aceasta a diarelor celor două grupări conservatoare de mai înainte s'a săvârșit acum, și aci va apăre primul număr al noului ziar „Conservatorul”, care le va înlocui de aci încolo. Cu numărul de Joi „Timpul” și „Constituționalul” și-au luat rămas bun dela cetitorii lor.

„Conservatorul” — dicituți „Timpul” — nu ne îndoim va fi din punctul de vedere al principiilor, o continuare a „Timpului” și a „Constituționalului” contopit într'un singur organ.

Directorul „Timpului”, d-l Alexandru Ciurcu își ia rămas bun dela cetitorii cu următoarele rânduri calde și bine simțite:

Iubiți cetitori!

În viața de douăzeci și doi de ani a „Timpului”, glorioasă prin colaborarea unor condeie ca acelea ale unui Alexandru Lahovari, ale unui Mihail Eminescu, Gr. Păunescu, Take Ionescu, ca să nu vorbesc decât de cei mai iluștri, am avut și eu distinsa onore de a-l conduce vreme de zece ani.

Deși în proporții neasemenat mai modest, colaborarea mea a fost tot-deuna inspirată de cea mai caldă dorință de-a face și eu puțin bine acestei țări.

Intru cât am reușit în această pornire a mea, alții vor avé să judece.

Atăta pot să declar, că în cariera mea diaristică de 25 de ani, tot-deuna am născut a ridica nivelul discuțiunilor, că m'am ferit de personalități și de trivialități pe cât eu putință mi-a fost și că am încercat din răspunerii să ridic prin pilda mea prestigiul presei române.

Dece vre-odată m'am abătut dela această normă, oer iertăciune acelor, pe cari în învâlmășăgia luptei i-aști fi atins mai aspru decât aști fi voit.

Astăzi, când părăsesc conducerea „Timpului”, pentru-că „Timpul” încetează de-a mai fi, țin să-mi iau rămas bun dela cetitorii săi și să le mulțumesc pentru in-

dulgența și iubirea ce tot-deuna mi-a dovedit.

Cu ziua de aci închid un oiclu de-un sfert de veac de activitate diaristică. Totuși nu declar, că închei definitiv această carieră, pe care n'am părăsit-o nici-odată în viața mea, căci viitorul nu este al nimeni, viitorul este al lui Dumnezeu.

De aceea nu mă despart de cetitorii mei priu-tr'un rămas bun pentru tot-deuna, ci le dicituți: Pôte la revedere!

Războiul din Africa-sudică.

Evenimentele din Africa-sudică fac să ne aducem aminte involuntar de cuvintele, ce le-a dicit la începutul războiului, decedatul Joubert: „Se pôte — dicituți el — că Englesii vor intra în Pretoria, dér decât vor ocupa Transvaalul, nici un Engles nu va mai eși viu de acolo”. Profetia aceasta este departe, ce-i drept, de a se împlini, dér nu mai începe îndoaia, că în situația de față Englesii sunt turmentați de gândul, că față cu noua tactică a Burilor, nu se vor puté sustine în centrul Africii.

Armatele lui Kitchener sunt atât de împrăsciate pe vastul teatru al războiului, încât de abia decât mai pot să comunice între ele. Sunt împărțite în trupe mici, prevederea de victualii li este împedecată, căci comanda Burilor se aruncă dicituți asupra transporturilor de victualii și proviziuni, ajungând astfel să pună mâna pe bagaje și arme. Burii taie firele telegrafice, distrug căile ferate și aruncă în aer podurile cu dinamita. Aici zace cauza, de ce lord Kitchener nu știe unde se găsește inimicul și n'are informațiuni sigure nici despre trupele sale.

Invasiunea Burilor în Capland a provocat apoi în rândurile Englesilor cea mai mare disordine și panică. Prin răcoala Africanderilor, cauza Burilor a câștigat cel mai strălucit sprijin și după toate semnele avem să ne așteptăm la un război lung, care pôte să dureze încă un an.

Eca scrierile mai nouă:

Din Burghersdorp (Capland) se anunță, că în 23 l. c. o trupă englesă onstatătoare din călăreți și soldați coloniali, a dat peste 300 de Burii spre nord de Burghersdorp Englesii s'au retras cu mari pierderi.

Agenției „Reuter” i-se telegrafază din Capetown, că o companie de călăreți englesii, care isgonia pe Burii dela Britstown, a cădut în cursă și a suferit pierderi. Burii au prins apoi rămășițele Englesilor.

*

Lord Kitchener s'a dus la De Aar, ca să conducă în persoană dispozițiunile luate în contra invasiunii Burilor în Capland. Amintim aici, că la De Aar se află depositul principal al armatei englese. Aici sunt grămădite victualii, arme și proviziuni de război în valoare de 5 milioane florini. Trupele bure au plecat spre De Aar, ca să pună mâna pe acest deposit, ér Englesii au trimis acolo ajutoare grabnice pentru întărirea garnisonei.

*

O telegramă cu data 26 Decembrie din Londra spune, că din ora în ora crește acolo emoțiunea în urma veștilor îngrijitoare, ce so-esc din Capetown despre înaintarea Burilor. Comanda bure au isbutit să distrugă mai multe linii ferate, poduri, șosele și linii telegrafice, periclitând în mod foarte serios trupele englese din Transvaal și Oranje. În Capetown panica este foarte mare, căci năvălitorii se apropie triumfători de capitala Caplandului. Credința este, că cel puțin 30,000 de soldați englesi ar trebui, ca să oprască înaintarea Burilor și a Africanderilor spre Capetown.

*

Din Bloemfontein se telegrafază, că un prizonier engles, care a stat timp de câteva zile în lagărul generalului Dewett, declară, că la atacul garnisonei Dewettsdorp, șeful bur avea cu densusul 6000 de omeni, din care fiă-care posedă câte trei cai. Dewett i-a spus într'o convorbire particulară, că avusese uciși omeni mai mulți, decât au avut Englesii și ca uciși și ca răniți. El a mai spus, că e în stare să ție piept En-

glesilor până în Martie viitor. Trupa sa a fost împărțită în trei corpuri, după răcoaparea Dewettsdorpului de către generalul Knox

*

Intr'unul din numerii trecuți am făcut amintire despre o proclamăție a generalului Louis Botha către soliații și conaționali săi. Eca acum din cuvânt în cuvânt acea proclamăție:

„Fiind dat, că Englesii răspândesc printre Burii tot felul de svonuri neadevurate, în ceea-ce privesce guvernul republicelor sud-africane și persoana mea, invit pe toți oficerii și funcționarii republicelor să facă cunoscut publicului următoarele:

„În înțelegere cu președintele Steyn, consiliul executiv a scootit bine de a da președintelui Krüger un concediu de 6 luni, pentru-ca el să meargă în Europa în interesul cauzei noastre. D-l Schalk-Burgher, vice-președinte, a fost însărcinat să îndeplinească funcțiunile de președinte de stat. El este asistat de secretarul de stat, și de doi membrii ai comitetului executiv, d-l Lucas Meyer și eu.

„Într'un cuvânt, guvernul nostru există și aci ca și mai înainte. El are reședința în apropierea mea și e în continuă corespondență cu mine. Svonul răspândit de Englesii, cum-că mi-aști fi părăsit funcțiunile, este absolut fals. Dilele acestea am intențiunea de a inspecta personal toate corpurile de trupe. Scopul acestor svonuri mincinoase este de a face pe Burii să nu lupte conform datoriei lor de cetățeni. În consecință, vă invit să continuați din toate puterile văstre această luptă, care ne-a costat atâtea crude sacrificii. Sângele fie-cărui dintre morții noștri să îndemne pe fie-care Bur la luptă pentru libertatea noastră. De acum încolo nu mai avem nimic de pierdut, ba din contră totul de câștigat.

„Guvernul a luat firma decisiune, de a continua lupta până la sfârșit și nu mă îndoiesc, că Burii il vor ajuta.”

Generalul Botha da apoi următoarele detalii asupra forțelor:

„În Oranje, 12,000 omeni sub arme; Beu Vilfoen are 12,000; Coetzter 1.000; Beeyers ocupă cu un puternic detașament Warmbad și Viljstroom, pe cari le-am recucerit dela Englesii. Afară de acesta mai sunt și alte numeroase trupe risipite.”

Sfârșind, generalul Botha spune, că situația Burilor, deși grea, e însă departe de a fi desperată.

SCRIRILE DILEI.

— 15 (2s) Decembrie

Promoțiunea unui filo-român. Aflăm cu plăcere, că d-l *Hervik Iarnik*, fiul d-lui profesor Dr. I. U. Iarnik a fost promovat dicituți la Universitatea din Viena ca doctor în filosofie, prezentând ca disertațiune lucrarea sa „Asupra pluralității fenomenelor în limba daco-română (Zum pluralis feminini im dakorumänischen)”. Esprimând felicitările noastre cele mai călduroase tinărului doctor, aflăm de bine a accentua, că d-l Iarnik tinărul nutrește față de poporul nostru și de limba lui a celeași simpatii, pe cari le-a dovedit și vrednicul său părinte, d-l profesor universitar Dr. I. U. Iarnik. D-l Dr. Hervik Iarnik urmărește cu totă atențiunea mișcarea noastră culturală și se ocupă cu predilecțiune cu studiarea limbii noastre, pe care o vorbește desuși de bine și o mănușește în scris aprăpe ca un Român. Dășul este un zelos colaborator al „Enciclopediei Române”, în care au apărut din péna d-sale mai mulți articuli valoroși despre poporul celic și istoria lui, și în genere din sfera literaturii ceho-slave. Afară de aceea nu va fi de prisos a reaminti, că în vara a. 1899 d-l H. Iarnik, condus de dorul de a cunoșce pe Români în țera lor, a întreprins o călătorie de câte va săptămâni în Ardeal și Țera-românească, ou care ocasiune a lăsat peste tot cele mai bune impresiuni.

Despre d-l *Iarnik tatăl* ni-se comunică de asemenea, că și în present ca și mai înainte, se îndeletnicesce cu cel mai mare zel ou studiarea limbii noastre și că nu

pregetă cu niof o ocaziune a face cunoscut poporul nostru și obiceiurile lui com-patrioților și conaționalilor săi. Astfel ni-se scrie, că în 5 ale lunii curente n. d-l Dr. I. U. Iarnik a ținut în Praga o conferență publică în favorul studenților defilozofie lipsiți de mijloce dela Universitatea cehică de acolo, tractând despre „Nunta la Români”. Același subiect l'a mai tractat d-l Iarnik în vara trecută (4 Iunie) în Wachisch-Meseritsch, localitatea de frunte în așa numita „Valahia” din Moravia. După cum suntem informați, conferența ținută în Praga va apăre în decursul lunii lui Februarie într'o revistă etnografică cehică.

Controlarea reuniunilor de binefacere. Ministru-președinte și de interne Col. Szell a adresat autorităților o circuară, provocându-le, ca în interesul inspecțiunii severe a reuniunilor de binefacere să-i facă raport din când în când asupra rezultatului inspecțiunii, în care să-i dea date pozitive despre numărul membrilor și raporturile de avere ale numitelor reuniuni. După „Kel. Ert.” în circulara această ministrul interzice strict, ca reuniunile să aplicie agenți. De alt-fel anul acesta ministrul a desființat 7 reuniuni din cauza neobservării dispozițiilor statutare și în contra a 3 reuniuni a dispus cerocetare din oficiu.

Eliminați pentru purtare — „nepatriotică”. Direcțiunea colegiului aug. ev. din Eperjes a hotărât în 20 l. c. eliminarea următorilor clerici, pe motiv că ar avé purtare nepatriotică: Otto Skrovina și Paul Tholtz clerici an. III; Vladimir Hsbrda și I. Bezek clerici an II; Ioan Porubjak și George Janoska clerici an. I, și Emil Vasesek cleric an. IV. Acești tineri sunt Slovaci. Fia-care își pôte închipui dér de ce natură au putut fi „motivele”, cari au înlemnat pe conducătorii numitului colegiu să recurgă la o procedură atât de — barbară.

Urări de anul nou. În cercurile partidei liberale maghiare se așteptă cu oarecare curiositate urările și salutarile de anul nou, fiind-că cu prilejul acesta se vor face declarațiuni importante. Se așteptă mai ales cu interes deosebit enunciațiunile ministrului președinte Szell, căci se crede, că el va vorbi și despre viitoarele alegeri dietale.

Mandatul din Abrud. Dilele trecute încetat din viață Benjamin Perczel deputatul cercului Abrud. În urma această se va face alegere nouă. După cum se anunță, primarul Abrudului Boer Bela va candida în program liberal. El a mai reprezentat cercul electoral al Abrudului în ciclul dietal 1887--92.

Prelungirea anului jubilar. După întruințele clerului, Papa a prelungit anul jubilar cu 6 luni.

Nou preot în Doboli-inferior. Afăm, că Duminecă a fost săptămâna s'a făcut alegere de preot în Doboli-inferior. A fost ales cu unanimitate d-l Ioan Toma, învățător dirigent în Herman.

Avis abonenților „Familiei” din cause neatârnatore de redacția, numărul anterior al „Familiei” va apăre numai în 24 Dec. v. (6 Ianuarie n.) Oradea-mare 13/27 Decembrie 1900. Redacția „Familiei”.

Prin canalul dela Porțile de Fier a trecut, cum se scrie din Orșova, dela 1 Ianuarie până la finele lui Septembrie anul curent 1080 de vapóre și 824 șlepurî. Marfa cu care au fost încărcate toate aceste vapóre, a căntărit 1,924,617 măji metrice și taxele încassate de autoritatea fluvială au suma de 364,705 coróne. Din suma această a plătit societatea de navigațiune de Dunăre austriacă 222,136 coróne, societatea de navigațiune ungurésă 82,304 cor. Vapórele române 41.891 coróne, cele sârbesco 8430 cor. vagónele Germaniei de sud 667 cor. și cele rusesco 4375 cor.

Tinerimea studiosă din Zarand și ar va arangia o producțiune declumatoriă-musicală cu concursul unui grup de pedagogi din Sibiu la 1 Ianuarie 1901. (diua de st.

Vasile) în sala hotelului „Central” din Brad. Inceputul la 8½ óre séra. Prețul de intrare: Loc. I. 2 cor., loc. II. 1 cor. 60 fil. Parterre 1 corónă. Venitul e destinat pentru fondul „Masa studenților” dela gimnasiul român gr. or. din Brad. Oferte marinimóse a-se adresa d-lui Vasile Boneu în Brad.

Program. 1). „Marșul cântăreților”, de Porumbescu, 2). „Séra”, de Abt. 3). „Sai Române”, de Cernea. „Cântecul marinariilor”, de Flondor. 4). „Despot-Vodă”, dialog, act. II. de * * 5). „Înzadar alerg pământul”, de G. Dima, 6). „Nu-i dreptate”, de G. Dima. „Hațegana”, de T. Popoviciu 7). „Herșon Boccegiu”, predat de d-l I. Bărna. 8). „Imnul unirii”, de T. Popoviciu. 9). „Prin muncă la fericire”, discurs ocașional.

Un defraudator omorît. Am adus la rândul său scirea, că directorul băncei naționale sârbesco din Blegrad, Mihail Ilici, a defraudat 18.000 franci și și-a pierdut urma. Mult timp l'au căutat, dér nicăiri n'au dat de el, se credea, că ar fi apucat spre America. În cele din urmă au aflat pe Ilici mort aproape de Panciova. La început se presupunea, că el s'ar fi sinucis, dér cum se anunță dela poliția din Panciova. Mihail Ilici este jertfa unui asasinat. Pe făptuitori deja i-a și prius în comuna Ovcea. Lucrul s'a făcut cunoscut numai decât poliției din Belgrad.

Logodnicul Reginei Wilhelmina la Krüger. Din Haga se telegrafază, că ducele de Mesklemburg, logodnicul Reginei Wilhelmina, s'a dus la Hotel des Indes unde se află descins Krüger, spre a înapoia acestuia visita, ce i-a făcut.

Logodnă. D-sóra Victoria Nan din Herman s'a logodit cu d-l Nicolau Voiculescu din Sinaia.

Demisiunea dechântului Moór. „Egyetértés” publică un raport asupra ședinței estra-ordinare dela 22 Decembrie a protopresbiteratului evangelic unguresc din Brașov. Adunarea a fost convocată de dechântul Moór Gyula, ca să-și dea demisiunea. El a spus, că în sinul protopopiatului bântue de un timp înoóce lupte mari personale, din care causă s'a decis să-și dea demisiunea din postul de dechânt și rugă adunarea să facă alegere nouă, oáci din 31 Decembrie încolo la niof un cas nu va mai conduce oficiul. — „Egyetértés” publică raportul amintit făcându-i o introducere în care condamnă aspru certele dintre evangelicii maghiari din Brașov și dióce: „Dacă doi Maghiar merg la America, pe drum se mai înțeleg cum-va, însă dacă au ajuns ținta călătoriei, de bună sémă se cêrtă”.

Asasinul Bresci în închisóre. Bresci faimosul anarchist, asasin al Regelui Umberto, se află încă tot în celulă, în închisórea din Milano. În aceeași închisóre se află și complicii săi, Larver, Quintavalle și Colombo, cari așteptă să fia judecați încurând. Nimeni nu pôte vedea pe Bresci. Și spre a zădărnici ca cei alți prizonieri să l'vadă, când trebuie să lase aer, el este plimbat într'un mic pavilion acoperit. Parchetul din Milano a sequestrat la posta din localitate număróse scrisori anarhiste și bani ce s'au trimis lui Bresci.

Rectificare. În „Curierul parisián” publicat în numărul de ieri, colóna 4, rândul 5 de jos în sus este a-se oeti corect „odaia Margaretei”...

4). Pentru folosire esterióră Durerile de încheiături, de reumatism și șoldină, precum și tot felul de aprinderi se vindecă cu succes sigur folosindu-se *spiritul lui Moll*. Prețul unei sticle 1 cor. 80 filerl. Se trimite diinic cu rambursă postală de farmacistul și liferantul curții c. s. reg. A. Moll Viena Tuschlauben 9. În farmaciile din provinciă se se cêră preparatul A. Moll provédut cu marca de contravențiã și subscriere.

Din China.

Lui „Times” i-se anunță din Peking, că la predarea notei colective a puterilor n'a putut să partioipe, decât prințul Cing, fiind-că al doilea plenipotențiat chinez Li-Hung-Ciang e fórte greu bolnav.

La predarea notei, spune o telegramă a agenției „Havas” din Paris, prinșipele Cing a diis: „Am onóre a lua în primire nota, al cărei scop este de a restabili raporturile dintre noi. O voiú imána numai decât împératului, și îndată-ce voiú avé un răspuns, am să-l comunic”

Corepondentul din Peking al diarului „Morning Post” telegrafază:

„Ministrii au comis o eróre recunoscând pe împératésa-védová; ar fi pôte folositor de ai acorda impunitatea, dér ea nu va trebui să fie autorisată a continua eseroitarea puterei. Organizația Boxerilor e aproape cu totul distrusă. Se pare, că nu e acum niof un nou pericol de disordine, cu totă activitatea desfășurată de Boxeri asupra unor puncte neprotegiate”.

Din Peking se telegrafază, că Boxerii au reapărat din nou în împrejurimile acestui oraș. Bände de Boxeri au ucis 12 ostolici, apoi au năvilit în biserica catolică, unde se refugiasetă căți-va creștini. Aici ei au comis un adevérat măcel, apoi au dat foc bisericii și au ars alți opt catolici.

NECROLOG. Unul din fruntasii comunei din apropiere, Tohanul vechiú, Nicolae Pop, proprietar, care a jucat un rol însemnat în această comună ani îndelungați și a contribuit la timpul său mult la edificarea bisericii și a școlii din Tohanul vechiú, a încetat din viață ieri. Primim următorul anunț familiar:

Jalnicii: véd. Elena Pop ca soție; véd. Luisa Radu cu fiú; Aurelia și Iosif Pop cu fiú; Nicolae și Elena Pop cu fiú; Octavian și Maria Pop cu fiul; véd. Lucreția Thomas cu fiú; Cornelia și Petru Macaveiú cu fiul, au profunda durere a anunța pierderea mult iubitului lor sot, tată, socru, moș etc. Nicolae Pop, proprietar, care a încetat din viață astăzi, Joi în 27 Decembrie st. n. 1900 la órele 5 dimineața, în etate de 80 ani.

Înmorméntarea se va face Sâmbătă în 29 Decembrie n. 1900 la órele 11 a. m. Cortegiul funebru va porni din locuința proprie la cimiteriul gr. cat. din Tohanul vechiú, unde rémașitele pământesci se vor depune spre vecnică odihnă.

Tohanul-vechiú, 28 Decembrie 1900.

Fie-i țérina ușórá!

ULTIME SCIRI.

Londra, 27 Decembrie. Generalul Kitchener telegrafează din Pretoria, că trupele generalului Knox au angajat o luptă înversunată lângă Leenwkop cu trupele bure de sub comanda generalului Dewett. Despre rezultatul său șansele luptei n'a venit încă niof o telegramă.

Londra, 27 Decembrie. Din Pretoria se telegrafiază, că generalul lord Kitchener a lansat o *proclamațiune către Buri*, promițând crucearea averei și permisia de a se întórce acasă acelora, cari se vor preda.

Paris, 27 Decembrie. Din Bruxelles se telegrafază, că la legațiunea de acolo a Transvaalului a sosit scirea, că până acum trei mii de Olandesi au trecut pe față pe partea Burilor.

Londra, 27 Decembrie. Din Capetown se telegrafază, că Burii învadați în Capland, fiind urmăriți cu stăruință de trupele englese, încep să se retragă spre Orange. Din aceeași sorginte se telegrafază, că Olandesii din Capland au încetat să se mai unescă cu Buri.

Roma, 27 Dec. Un redactor al diarului „Patria” interviuând pe contele Nigra, ambasadorul Italiei la Viena, care acum se află în Roma, — acesta a declarat, că n'are niof o speranță în reînóirea convenției vinului cu Austria. Vinul italian va fi bătut de vinurile spaniole și franceze. Această împrejurare nu influințéază însă

continuitatea triplei alianțe. Italia este interesată în durabilitatea alianței întreite. El, contele Nigra, e convins, că ea e unicul mijloc, prin care se pot apăra interesele italiene în Marea mediterană.

Paris, 27 Dec. Atacul inspirat al diarului oficios *Novoe Vremia* în contra armatei franceze, continuă să preocupe în gradul cel mai înalt spiritele. Naționaliștii atacă cu violență pe ministrul de războiú, generalul André, spunând, că reformele sale militare, precum și góna, pe care a deschis-o în contra oficerilor, cari au legături sociale cu naționaliștii, au produs un profund resens în cercurile dirigente rusesco, și că acțiunea generalului André este menită a a slăbi alianța franco-rusă.

Viena, 27 Decembrie. Din Cernăuți se telegrafază, că Mitropolitul român ortodox al Bucovinei și al Dalmației, Arcadie Ciupercoviú, este grav bolnav. I. P. S. Sa e în etate de 76 ani; a fost ales Mitropolit acum patru ani.

Londra, 27 Decembrie. Din Peking se telegrafază, că ministri plenipotențiarí străini speră, cum-că până la anul nou China va accepta condițiile de pace ale puterilor, cuprinse în nota colectivă. Imediat ce s'a remis plenipotențiarilor chinesiú textul notei, acesta a fost telegrafat împératésii Chinei la Singan-fu.

DIVULG.

„Piri-piri” și „țit” — în fața judecătoriei. Casul s'a întâmplat în Dobrișin. Dela o femeia a furat cineva șése corcodine. Păgubașă a tot căutat și scirioit după surcele ei, pană-ce a dat de ele în tãrgul de săptămână, ude o altă femeia le imbia tuturor pe preț de niof. Dusa la poliția, femeia tãrgovetă susțineva sus și tare, că corcodinele sunt ale ei. Păgubașă în urmă a somat pe cealaltă femeia să-și cheme surcele la sine, decât sunt ale ei. Zaradnic le chemă însé cu „piru-piru”, și „piri-piri”, caot ele niof habar n'aveau. S'a oferit după aceea se le cheme păgubașă.

— Eu nu-mi cresse corcodinele așa, cum le cresse tãrgovetele. Mă rog să-și privesco aci, d-le comisar. Și a început să-și cheme surcele cu:

— Piru-piru, iru...

Dér alea niof habar.

— Așa le chiamă tãrgovetele, a continuat femeia. Eu însé le chem așa:

— Țit-țit...

Și tóte șése surcele au început a da din aripi și au alergat la stăpâna lor, care le-a dus apoi acasă. Ér tãrgovetă — a mai rémas puțin la poliția.

Cele mai mari corăbiú ale lumii.

Între tóte corăbiile din lume cele mai mari vor fi corăbiile, ce se clădesc acum în Groton și Connecticut, de o societate de construcțiune de năi. Aceste corăbiú, două la număr, vor costa douăzeci milioane mărci. Ele vor puté fi încărcate cu o greutate de 33.000 tone, iou dece mii mai mult, decât aceea a corăbiei „Deutschland”; vor fi de 630 urme de lungi și 75 urme de late.

Dinții falși în America. Nicăiri în lume nu au trecere mai mare dinții falși ca în America. O singură fabrică din Newyork a pus în circulația în 1894, 8 milioane dinți falși și tóte fabricile americane au pregătit la oaltă 200 milioane de astfel de dinți. Materialul din care se pregătesco, este oolin și cristal de munte, cari se provéd cu smalt. Prețul unui dinte fals în America este aproximativ de 1/2 dolar.

O balenă uriasă. Nu demult s'a pescuit între Spitzberg și insula Urului o balenă uriasă, în lungime de 21 metri și în greutate de cel puțin 75 mii kilograme. În interiorul balenei s'au aflat 15,000 de pesci mai mici. Pescele uriasă fú transportat la Hamburg.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

„Călimdarul Plugarului“

pe anul comun 1901,

se poate procura dela Tipografia A Mureșianu din Brașov.

„Călimdarul Plugarului“ intră în anul al IX-lea, cuprinzând: In partea calendaristică: Cronologia anului 1901, Regentul anului; Sărbătorile și alte zile schimbătoare; Calculul sărbătorilor mai mari; Posturile etc. Urmăză partea strict calendaristică: cele 12 luni ale anului cu sfaturi pentru plugari și semnele de timp după calendarul de 100 de ani.

Urmăză Genealogia domnitorilor; Tabelele telegramelor și postale; Competințe de timbru și taxe; Scala timbrelor; apoi Târgurile din Ardeal, Bănat și Țera ungherească după datele oficiale îndreptate și publicate de ministrul de comerț.

In partea literară se găsesc bucăți alese: Cântec (poesie de G. Coșbuc); Ostașilor Români (P. Dulfu); Dorobanțul (G. Coșbuc); Crainicul primăverii (Sân-Petrea-nul); Testamentul lui Moș-Cârlig, schiță de I. C. Panțu; o frumoasă Poveste de pe vremea când Mântuitorul Christos umbla pe pământ; Cuvinte înțelepte ș. a.

In partea economică: Lucrarea pământului; Crescerea vitelor; Hrana vitelor; Grijiile de avut la hrănirea vitelor; Hrana țeranului și crescerea caprelor; Puterea de nutrire a pómelor.

Economia casnică: Prăsierea curcilor; Clocirea și crescerea puilor de găină; Conservarea ouălor. Urmăză felurite povești tot din sfera economiei casnice.

In fine o interesantă istorisire despre Ciudașeniile trăsnetului.

De astă-dată „Călimdarul Plugarului“ cuprinde ilustrațiunile: edificiul gimnasiului român din Brașov și sala festivă a acestui gimnasiu.

Călimdarul costă 25 cruceri seu 50 de bani exemplarul, (+ 5 bani porto postal.) Vândătorilor se dă rabat convenit.

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Decembrie n. 1900.

Renta ung. de aur 4%	116.95
Renta de corone ung. 4%	93.05
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.75
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4 1/2%	99.60
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	118.—
Bonuri rurale ungare 4%	92.—
Bonuri rurale croate-slavone	92.75
Impr. ung. cu premii	166.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	139.50
Renta de argint austr.	98.65
Renta de hârtie austr.	98.50
Renta de aur austr.	117.50
Lo-uri din 1860.	135.50
Acții de-ale Băncii austro-ungară	16.95
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	677.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	669.50
Napoleonori.	19.13
Mărci imperiale germane	117.65
London vista.	240.10
Paris vista.	95.82 1/2
Rente de corone austr. 4%	98.60
Note italiene	90.90

Cursul pieței Brașov.

Din 28 Decembrie 1900.

Pancnota rom. Cump.	18.70	Vënd.	18.80
Argint român. Cump.	18.30	Vënd.	18.40
Napoleonori. Cump.	19.—	Vënd.	19.10
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusesce Cump.	127.	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesce Cump.	10.74	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.

ALMANACUL „Vulturului“

o carte impesantă, interesantă și voluminoasă, cu preste 100 de cele mai frumoase ilustrațiuni și autotipii germane, care a eșit deja de sub tipar și e gata.

Acest interesant „Almanac“ se va trimite de tot gratuit tuturor Românilor, care vor abona dela 1 Ianuarie 1901 foia „Vulturului“ barem pe un pătrar de an. trimițind prețul de 3 corone înainte la Administrațiunea ziarului „VULTURUL“ în Oradea-mare (Nagyvárad).

După primirea acestui bagatel preț de abonament imediat se expediază Almanacul la adresa abonentului. (1195,2—3)

Analizat de autorități medicale și aplicat în spitale cu mare succes ca medicament exterior

SPIRT

contra

REUMATISMULUI

vindecă iute și sigur

soldină, Rheuma, Ischias și altele.

Efectul în unele cazuri este extra ordinar, că după o mișcare întrebuițare, încetăză durerile și la bote învechite.

Dureri de dinți și cap

alină în 5 minute

Prețul unei sticle cu instrucțiunea folosirii 1 corună, calitate mai tare cor. 2.40

Se capătă în toate farmaciile. Cu poșta cu rambursă seu după primirea prețului trimite producătorul

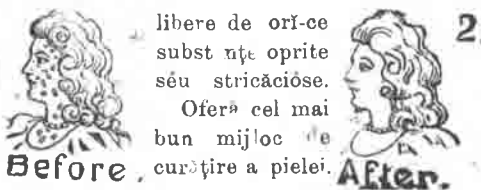
WIDDER GYULA,

farmacist în S.-A.-UJHELY.

Depou principal în Budapesta: în farmacia d-lui Josef v. Török Király uetza Nr. 12, și Egger's farmacia Nador VI. Váci-Körut 17. — In Brașov: la farmaciile d-lor Victor Both, farmacia la „Ursu“, Franz Kelemen, Carl Schuster, Friedrich Stenner, Alexina Jekelius. — In Cohalm: farm. Victor Melas.

Pomada veritabilă engleză pentru

conservarea pelei și sapunul „Borax“ al Doctorului **Isosif Kriegl**

Un burcănel de pomadă cu un săpun Borax se trimite pentru 3 corone 30 filer, după primirea prețului.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London sw.

Signațiile postale se adreseze la:

Apotheker A. Thierry's Balsam-Fabrik

in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Cumpărătorilor en gros li-se dă rabat conv.

A N U N C I U R I

(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrierilor administrațiunii. In cazul publicării unui anuntiu mai mult de odată se face scădemēt care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“

Publicare de licitațiune.

Pe temeiul decisiunei on. judecătoriai de cerc reg. din loc, cu data de 14 Decembrie 1900 Nr. 1900 Ö. 411/4, se vor vinde în 2 Ianuarie 1901 st. n. înainte de amēzi la 9 ore obiectele mobile, ce se țin de lăsamēntul lui Nyágai János curelar reposit în acest oraș la 14 Nov. 1900, cari obiecte constă din marfă de cu-

relar și mobile de casă, și sunt prețuite în total cu 4573 cor. 28 bani cu licitație și în bani gata celor vor oferi mai mult.

Amatorilor li se face cunoscut prin acesta

Brașov, 24 Decembrie 1900.

Buadschuch,

ca comisar esmis pentru licitațiune

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provēdută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbice la stomach și pantece, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sange, haemorhoidelor și a celor mai diferite bote femeesce a luat acest medicament de casă o răspândire, ce cresce mereu de mai multe decenii încōce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corone 2.—

Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provēdută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este forte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alina durerile de soldină și reumatism și a altor urmări de rēcēl. Prețul unei sticle originale plumbate, Corone 1.80.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea rațională a pelei, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Corone 1.80. Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provēdută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se efectuează gîlnic prin rambursă postală.

La deposite se se ceră anunit preparatele provēdute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Franz Kellemen și engros la D. Eremias Nepoții, Teutsch & Tartler.

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cie.

DISTILLERIE FRANÇAISE. PROMONTOR.

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni	3 fl. —
Pe șese luni	5 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șese luni	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe șese luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii cari se vor abona din nou, se binevoiescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.